

Тази неделя в [библиотеката](#) на [desebg.com](#) представям третата част на документалния сборник „Държавна сигурност и вероизповеданията – част 3. Протестантска църква и религиозни секти 1944-1991” на Комисията по досиетата.

Той излиза под №43 от поредицата „Из архивите на ДС” на независимия държавен орган и е част от изследователската му програма за 2017 г. (виж [част 1 за БПЦ – ТУК](#) и [част 2 за Католическата църква и мюсюлманското вероизповедание – ТУК](#)). Неотдавна той бе представен официално на премиера в гр. Казанлък.

Третата част от сборника „Държавна сигурност и вероизповеданията” е посветен на преследването на Протестантската църква от страна на комунистическия режим чрез своя репресивен апарат – Държавна сигурност.

Съставителите на сборника от Комисията по досиетата са обособили две отделни глави в сборника, като в първата глава за удобство на читателите са включили документи на ДС, отнасящи се преди всичко до Протестантската църква.

Тук могат да бъдат открити архивни документи за различните деноминации в нея: „Славянска мисия”, „Мисия за евангелизиране комунистическите страни”, „Божия църква”, „Адвентисти от седмия ден”, „Адвентисти-реформатори”, „Баптисти”, „Конгрешани”, „Методисти”, „Петдесятна църква” и „Тинчевисти”.

Държавна сигурност срещу протестантите и Бялото братство

Написано от Христо Христов
Неделя, 28 Октомври 2018 20:30

Във втората глава са систематизирани материали за различните религиозни деноминации, определени от комунистическия режим като секти, а именно: „Бяло братство – Дъновисти”, „Устабашев”, „Библията говори”, ИСКОН, „Йеховисти”, „Роза-кръст” и „Мормони”.

Наложеният след 9 септември 1944 г. атеистичен режим предприема не само ограничаване на влиянието на християнската църква, но и мерки за овладяването или разбиването на различните деноминации.

Атака срещу протестантите не закъснява. За по-лесното справяне с тази задача ДС възприема тезата, че протестантската църква е проводник на американското разузнаване. Основанието за такова твърдение е фактът, че една част от пасторите са американци или англичани. А ДС посочва в един от ранните документи за протестантската църква от 1946 г., че в своите проповеди пасторите „обявяват кръстоносен поход против социализма, обединявайки всичко реакционно на религиозна основа”.

Държавна сигурност твърди, че всички пастори и отделни ръководители на „американски секти” са ревностни агенти на американското разузнаване.

Отговорът не закъснява. През лятото на 1948 г. са извършени арести на 15 пастори от Върховния съвет на евангелистите за противодържавна дейност и участие в „разузнавателна мрежа в полза на чужда държава” и за „разпространяване на зловредни слухове и клевети”.

Архивните документи на ДС разкриват, че след половингодишно разследване репресивният апарат на БКП планира провеждането на един централен съдебен процес и паралелно с него още четири по-малко, обхващащи представители на отделни „секти”.

През март 1949 г. по централния съдебен процес са раздадени внушителни присъди – четири доживотни присъди, четири присъди от по 15 години, три присъди от по 10 години и още няколко други на по-малки срокове.

Държавна сигурност срещу протестантите и Бялото братство

Написано от Христо Христов
Неделя, 28 Октомври 2018 20:30

Независимо от осъждането на водещите пастори протестанти през 1949 г. Държавна сигурност не се задоволява с това, а поставя под следене останалото духовенство, както ги определя „фанатици в своите убеждения“.

В началото на 60-те години следва и въвеждането на административно изискване за регистрации – на централните ръководства на деноминациите в МВНР, а на местните – в съответните народни съвети по места.

През 1967 г. в изпълнение на мерките за засилване на атеистичното възпитание на Секретариата на ЦК на БКП Държавна сигурност предприема редица действия по спирането на религиозна литература, следенето и изгонването от страната на различни мисионери.

Към местните духовни водачи сред протестантите ДС предприема други действия – на компрометирането и дискредитирането им през вярващите.

Трети са предавани на съд или изселвани. До срутването на комунизма ДС не престава да преследва протестантите, считайки, че те не са престанали да бъдат активни и се стремят да спечелят съзнанието на „неукрепнали млади хора“.

Документите в хартиеното издание на сборника са общо 155 на брой, а включените в разширения електронен вариант (DVD) – са 248. Подборът им е направен от над 490 архивни единици и от над 40 литерни дела, повечето от тях многотомни.

Както и другите предходни документални сборници и този може да бъде намерен в офиса на Комисията на ул. "Врабча" 1 в София или да бъде изтеглена неговата електронна версия от [сайта](#) на независимия държавен орган.

„Държавна сигурност и вероизповеданията – част 3. Протестантска църква и религиозни секти 1944-1991“, издание на Комисията по досиетата, 2017 г., 520 страници.

Държавна сигурност срещу протестантите и Бялото братство

Написано от Христо Христов
Неделя, 28 Октомври 2018 20:30

